

blive fastsat, — og man kan ikke tvinge ham til at laane paa en vis Rente — saa vil Følgen deraf ganske simpelt blive, at den, der ønsker Contanter istedetfor en Gjenstand, han har, vil blive tvungen til at sælge den, og det bliver da et overordentligt stort Spørgsmaal, om det ikke er et langt større Onde for Vedkommende at maatte stille sig af med sin Gjenstand, end at modtage Laan paa den, hvorved han dog har nogen Udfigt til at faae den tilbage. For mig stiller det sig ganske overordentligt tvivlsomt, om man ikke netop vil staa dem, der komme i dette for enhver ubehagelige Tilfælde at skulle søge Laan paa Pant, ved at fastsætte saadanne Betingelser, og jeg troer, at man i Almindelighed vil gjøre baade sig selv og Lovgivningen en meget slet Tjeneste ved paany at staa ind paa den Vej at ville gjøre sig til Formynder i private Anliggender. At beskytte de Private mod Bedragerier eller Prellexerier eller Sligt i saadanne Tilfælde, hvor de beroe paa de Vedkommendes Ubvidenhed, er vistnok ganske i sin Orden, men at træde op og gjøre sig til Mellemmand imellem To, der ellers ville kunne blive enige om Betingelserne for en reent civilretlig Forretning, det vil efter mit Begreb aldrig kunne lede til et helbdigt Resultat. Jeg maa derfor bestemt fraraade at indlade sig paa paany i Lovgivningen at indføre saadanne Indskrænkninger i Contractsfriheden, som man med Hensyn til Mågerlovgivningen dog for en stor Deel har fjernet. Ved det af mig stillede Endringsforslag til § 3 har jeg altsaa ønsket at raade Bod paa det, der forekommer mig at være en Mangel ved Fleertallets Endringsforslag. Det vil sees, at der ved mit Forslag er aadnet Udgang til at indføre forskellige Bestemmelser med Hensyn til den formelle Side af Sagen; forsaavidt det senere maatte vise sig at være nødvendigt, idet det jo vel kunde være, at det af Udvalget foreslaaede og af mig iøvrigt tiltraadte Forslag til Indskrænkninger i Pantelaanerforretningen vil vise sig at være utilstrækkeligt, naar nogen Tid er gaaet, og naar denne Art Industridrivende

har fundet paa nye Midler til at omgaae Lovven, eller til at stille dem, der søge Laan, saa uheldigt, at Lovgivningen paany maa tage sig af dem. Jeg skal saaledes anbefale mit Forslag til det høitærede Thing.

Indenrigsministeren: Den ærede Ordfører bemærkede ganske rigtigt, at de Forandringer, som Udvalget har foreslaaet i det af mig fremlagte Lovudkast, vare overensstemmende med det Princip, som gik igjennem det oprindelige Lovudkast. Det forekommer mig, at selv de Endringer, som det ærede Udvalg har foreslaaet, ikke ere af en saadan Betydning, ikke forandre saa meget i det oprindelige Lovudkast, at der strengt taget havde været nogen Nødvendighed for at ombyste det oprindelige Lovudkast med et nyt. Jeg troer, at det Samme med den samme Betydning vilde være naaet ved at stille Endringsforslag til det oprindelige Lovudkast, hvorved det jo vilde have været muligt for Forsamlingen paa de enkelte Punkter, ved de enkelte Paragrapher, at træffe et Valg imellem Bestemmelserne i Lovudkastet, som det var forelagt, og de nye Bestemmelser, som Udvalget har foreslaaet. Dette er ikke muligt efter den Form, hvori Udvalget her har forelagt sine Endringsforslag; nu vil det kun kunne komme til en samlet Afstemning, der vil kun være eet „enten eller“, enten Regjeringens Udcast eller Udvalgets. Jeg skal imidlertid erkjende flere af de Forandringer, som Udvalget har foreslaaet, for at være Forbedringer; om andre kan jeg derimod kun udtale, at jeg, uden at ansee dem for Forbedringer, ikke kan have nogen Bortænkelse ved at tiltræde dem. Dette gjælder imidlertid ikke om samtlige Bestemmelser, som Udvalget har foreslaaet. Jeg kan saaledes ikke være enig med Udvalgets Fleertal i, at en Bestemmelse, som den i § 4 foreslaaede, vil have nogen Betydning; jeg troer ikke, at det vil føre til Noget at forsøge paa at indblande sig i dette private Contractsforshold mellem Mand og Mand, ikke at tale om, at det ogsaa efter min Anskuelse staaer i Strid med den Udvikling, som hidtil